

Vrtivka čerešňová (*Rhagoletis cerasi*)

Najvýznamnejší škodca čerešne vtácej sa v podmienkach Slovenska vyskytuje viac v teplejších oblastiach. V rokoch, kedy je v máji a júni suchšie a teplejšie počasie, sú straty na úrode vyššie. K hostiteľom okrem čerešne vtácej patrí aj čerešňa višňová, višňa mahalebka, zemleň, dráč obyčajný a čremcha strapcovitá.

Vrtivka čerešňová je drobná muška, pre ktorú je typické žltohnedé sfarbenie hlavy a čierne temeno. Tykadlá majú žltočervenú farbu a zelené oči. Na čiernej hrudi sa po bokoch nachádzajú žlté pásy. Bruško je čierne, krídla sú priesvitné so štyrmi sivočiernymi priečnymi pásikmi. Dospeliec dorastá do veľkosti približne 4 mm. Vajíčka sú belavé, majú elipsový tvar a približne 2 mm. Larvy, ktoré sú beznohé, majú dĺžku 6 mm. K liahnutiu lariev dochádza v závislosti od teploty prostredia po 10 až 14 dňoch. Po dorastení larva vyžiera v pokožke plodu okrúhly otvor, padá na zem a kuklí sa v pôde v priebehu 24 hodín. Štádium kukly trvá zhruba deväť mesiacov.

K prvému príznaku poškodenia patrí prítomnosť čerstvých vpichov na ešte zelených, tvrdých a dozrievajúcich plodoch. Vo vnútri plodov sú prítomné larvy škodcu. Dužina napadnutých plodov hnedne, mäkne, zahníva, čoho následkom môže byť opadávanie plodov zo stromu. Dospelcov môžeme pozorovať pri párení alebo kladení za teplého počasia na plodoch v oslnených častiach korún hostiteľov. Samičky zväčša kladú iba jedno vajíčko do jedného plodu. Priemerne nakladie samička 50 – 150 vajíčok a to za 10 – 15 za jeden deň. Ku kladeniu vajíčok nedochádza v chladnom počasí.

Škodca má v našich podmienkach iba jednu generáciu za rok. K liahnutiu dochádza v máji. V priebehu 8 – 17 dní od vyliahnutia samičky pohlavne dospievajú.

Z ochranných opatrení sa javí účinné aj zakladanie nových sádov čerešní vo vyššej nadmorskej výške. Vhodné je vyberať rezistentnejšie odrody hostiteľov. Napadnuté plody sa odporúča odstraňovať. Vhodné je vykonávať kyprenie pôdy pod stromami, prípadne aplikovať žieravé hnojivá. Využívať sa môžu aj žlté sférické lapače, vďaka ktorým je možné znížiť veľkosť populácie.

Z prípravkov na ochranu rastlín proti vrtivke čerešňovej sú povolené nasledovné:

Decis EW 50, Decis Protech, Delta EW 50, Dinastia – pri použití týchto prípravkov je potrebné riadiť sa podľa signalizácie. Aplikácia je vhodná proti imágam asi týždeň po začiatku výletu škodcov. Je potrebné dodržať minimálny interval medzi aplikáciami a to 7 dní. Calypso 480 SC je účinný nielen proti vrtivke čerešňovej ale zároveň aj proti voškám.

Ing. Ivana Horváthová

14.8. 2019

ÚKSÚP - OOR